

Stichting voor Educatie en Beroepsonderwijs
T.a.v. het College van Bestuur
P/a Buitenrustlaan 9
2012BL Haarlem

Ons kenmerk VTH/2020/
Datum 19 augustus 2020
Afdeling Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Contact Dhr. R. de Vries
Telefoon 023-5113789
E-mail r.d.vries@haarlem.nl

E-mail: info-advies@novacollege.nl
dankbaar@potjonker.nl

Onderwerp: besluit tot aanwijzing gemeentelijk monument,
Betreft het pand aan de Planetenlaan 5 te Haarlem

Geachte bestuursleden,

Op 14 april 2020 hebben burgemeester en wethouders besloten (2020/251229), op grond van het bepaalde in artikel 3 van de Monumentenverordening 2013, het pand Planetenlaan 5 te Haarlem aan te wijzen als gemeentelijk monument met nummer GM.59.0739. Het gebouw maakt deel uit van het voormalige schoolcomplex 'Marnix van Sint Aldegonde Lyceum' aan de Planetenlaan 3 en 5. Het te beschermen pand is kadastraal gelegen op het perceel met nummer 'STN01 D 1227 G 0'.

Het college heeft dit besluit mede gebaseerd op het inhoudelijk positieve advies dd. 17 december 2019 van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) over de redengevende omschrijving en aanwijzing van. Uit de redengevende omschrijving blijkt dat het complex cultuurhistorische en monumentale waarden heeft. De geconstateerde waarden rechtvaardigen een aanwijzing tot gemeentelijk monument. De redengevende omschrijving is als bijlage bij dit besluit gevoegd en maakt hier, voor zover nodig, integraal onderdeel van uit.

WETSBEPALINGEN

Het besluit is gebaseerd op de relevante artikelen van de Monumentenverordening Haarlem 2013 en afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht (Awb).

TER VISIE

Het ontwerpbesluit aanwijzing als gemeentelijk monument heeft gedurende de periode van 1 mei 2020 tot en met 12 juni 2020 ter inzage gelegen. Gedurende deze periode bestond de mogelijkheid voor belanghebbenden om zienswijzen en/of bedenkingen in te dienen.

Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt. Namens het bestuur van de 'Stichting voor Educatie en Beroepsonderwijs' en haar College van Bestuur (eigenaar van het schoolgebouw), is door gemachtigde mw. mr. M.F.A. Dankbaar van Pot-Jonker Advocaten te Haarlem, per brief d.d. 11 juni 2020 zienswijzen ingediend.

Samenvatting van de zienswijzen en de reactie van het college (nummering uit zienswijze brief).

- **11. Zienswijze;** Reclamante kan zich om verschillende redenen niet verenigen met het ontwerpbesluit tot aanwijzing.
 - a. er is geen waarderingsmethode of waarderingsmatrix bekend; er wordt alleen gesteld dat sprake is van bepaalde waarden, maar er wordt niet beargumenteerd waarom die waarden zodanig zwaar wegen, dat deze een monumentaanwijzing rechtvaardigen;
 - b. er is onvoldoende tot geen rekenschap gegeven van hetgeen in het verleden is gepasseerd, en aan de daaruit over en weer voortvloeiende plichten en verwachtingen;
 - c. een volledige aanwijzing op alle beschreven kenmerken van het gehele perceel belemmert de herbestemming tot woningbouw in onevenredige mate;
 - d. er wordt op geen enkele wijze een belangenafweging gemaakt tussen het algemene belang en het particuliere belang, terwijl die "particuliere" belangen van reclamante volledig bij de gemeente bekend zijn;
 - e. het ontwerpbesluit voldoet om deze redenen niet aan het zorgvuldigheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel, noch aan het motiveringsbeginsel. Het besluit is niet voorzien van een kenbare en juiste belangenafweging.
- **11. Reactie;**
 - a. de waarderingsmethode is dezelfde zoals gebruikt wordt door de Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed, op basis van Stedenbouwkundige, Architectuurhistorische en Cultuurhistorische waarden. De waardenbepaling geschiedt door een ter zake kundig adviseur en wordt vervolgens voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit.
 - b. in het kader van deze procedure worden de cultuurhistorische waarden beoordeeld; naast het politiek en juridisch verhaal. Eerder gemaakte afspraken zijn bij het college bekend
 - c. Het college wil niets anders dat het gebouw een toekomstbestendige functie krijgt. De bescherming als monument rust op het hele pand maar dat wil niet zeggen dat er geen aanpassingen kunnen plaatsvinden voor een andere functie. Het oordeel dat bescherming de toekomst van het gebouw belemmert is daarom niet van toepassing en voorts ook niet onderbouwd.
 - d. zie de reactie onder b. Eerder gemaakte afspraken zijn bij het college bekend. In het kader van deze procedure zijn de cultuurhistorische waarden van belang, welke in de redengevende beschrijving door het college zijn neergelegd.
 - e. Het ontwerpbesluit is ter visie gelegd in het kader van afdeling 3.4 Awb; door zienswijzen in te dienen kunnen onbekende standpunten en/of belangen van reclamanten worden betrokken bij de uiteindelijke besluitvorming. Daarnaast is het ontwerpbesluit genomen op

basis van een redengevende omschrijving van de cultuurhistorische- en monumentale waarden, welke door de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit positief zijn beoordeeld.

- **12. Zienswijze:** Vooropgesteld zij, dat reclamante niet tegen monumentaanwijzing op zich is. Het is heel wel mogelijk dat na een zorgvuldige inventarisatie van kenmerken, onderdelen, en waarden geconcludeerd wordt dat sprake is van monumentale waarden op het gebied van architectuurhistorie, en cultuurhistorie, en dat gelet op de gaafheid, de ensemblewaarde of de zeldzaamheid geoordeeld wordt dat het perceel het beschermen waard is.
- **12. Reactie:** het college kan zich vinden in dit punt.

- **13. Zienswijze:** Het simpelweg opsommen van kenmerken en die onder een monumentale noemer vatten, zoals hier gebeurt, is onvoldoende om te komen tot een monumentaanwijzing. Er zijn immers zo veel panden en percelen die waarden hebben, zelfs monumentale waarden, en die toch niet voor aanwijzing tot gemeentelijk monument in aanmerking komen.
- **13. Reactie:** naar aanleiding van deze zienswijze en argumenten over de kwaliteit van de redengevende omschrijving is de redengevende omschrijving als onderdeel van dit besluit, op punten aangepast.

- **14. Zienswijze:** De gemeente zal een kenbaar en transparant beleid ter zake moeten hanteren om willekeur te voorkomen en om tot juist gemotiveerde en afgewogen beslissingen te kunnen komen. Het zonder zo'n kenbaar beleid aanwijzen van monumenten op het moment dat er wat met een perceel staat te gebeuren getuigt van opportunisme en willekeur.
- **14. Reactie:** Dit beleid is door het college neergelegd in de inventarisatie naar Wederopbouw architectuur in de gemeente Haarlem (zie collegebesluit). Hierin wordt deze school genoemd, de aanwijzingsprocedure is in lijn met de aanbevelingen uit dit vastgestelde beleid/ onderzoek.

- **15. Zienswijze:** Dat beleid is er kennelijk niet en in het ontwerpbesluit wordt ook geen enkele afweging ter zake gemaakt. Het besluit is aldus niet "af" met het alleen weergeven van de redengevende omschrijving en het koppelen van monumentale noemers of waarden daaraan. Er moet worden toegevoegd waarom die waarden zodanig zwaar wegen dat deze, ten opzichte van andere panden, een monumentaanwijzing rechtvaardigen.
- **Reactie:** zie de reactie onder 14. Voorts is de redengevende omschrijving aangevuld met een contextuele waardenstelling waaruit de relevantie van deze aanwijzing blijkt.

- **16. Zienswijze:** Met een aanwijzing tot monument wordt immers inbreuk gemaakt op het eigendomsrecht. Die inbreuk is wettelijk mogelijk gemaakt, maar dan moet wel een volledige afweging van alle belangen kenbaar en gemotiveerd worden gemaakt.
- **Reactie:** zie de reactie onder 14 en 15.

- **17. Zienswijze:** Aldus moet eerst geïnventariseerd worden welke waarden er zijn, dan moet vastgelegd worden waarom die waarden het beschermen waard zijn (ten opzichte van andere

percelen met diezelfde waarden) en vervolgens moet het belang van het behouden van een monument worden afgewogen tegen het belang van de eigenaar.

- **Reactie:** zie de reactie onder 14 en 15.
- **18. Zienswijze:** In casu is bij de gemeente bekend dat het pand dient te worden herbestemd of her-ontwikkeld. Het gebruik als school is niet langer aan de orde; er zullen woningen ter plaatse worden gebouwd. Nu de gemeente hiervan op de hoogte is had in het besluit tot aanwijzing als gemeentelijk monument gezien moeten worden of met die aanwijzing die herbestemming nog wel mogelijk te maken is. Duidelijk is dat bij aanwijzing tot monument er een beduidend minder stevig nieuwbouwprogramma mogelijk is, en dat daarmee niet alleen de opbrengstpotentie veel lager uitpakt, maar ook de woningbouwopgave, die in confesso is, in het geding is.
- **Reactie:** uiteraard zijn de toekomstige ontwikkelingen van het gebouw bij de gemeente bekend. De gebruiksfunctie van een gebouw wordt, zoals bekend is, geregeld in een bestemmingsplan of aangepast tijdens een uitgebreide wabo procedure. Het functionele gebruik staat in die zin los van de aanwijzing als gemeentelijk monument. Het gebouw wordt behoudens waardig geacht op grond van de vastgestelde architectuurhistorische waarden. Daarnaast is het zo dat ontwikkelingen naar een woonfunctie aanpassingen vergen; hiervoor is het mogelijk en noodzakelijk dat er bouwkundige aanpassingen plaats gaan vinden. Aan de hand van concrete plannen voor verbouw zullen die aanpassingen kunnen worden gezien door betrokken partijen.
- **19. Zienswijze:** Nu in het geheel geen afweging ter zake is gemaakt en in het geheel geen rekening is gehouden met de belangen van de eigenaar in deze voldoet het besluit niet.
- **Reactie:** de aanwezige monumentale waarden zijn een feit; de bewering dat geen rekening is gehouden met de belangen van eigenaar is verder niet onderbouwd. Nogmaals wijzen wij erop dat de beschermde status er niet toe leidt dat het gebouw bouwkundig gezien op slot gaat. Wel wordt er een nauwkeurige afweging gemaakt om monumentale waarden zoveel mogelijk te ontzien. Daarbij wijst de gemeente erop dat zij net als eigenaar een toekomstbestendige functie voor het gebouw voor ogen heeft. Daarnaast heeft de monumentenstatus tot doel dat het gebouw voor latere generaties herkenbaar is als oud-schoolgebouw, met een nieuwe invulling. In Haarlem zijn diverse voorbeelden van zo'n geslaagde transformatie.
- **20. Zienswijze:** Naar het oordeel van reclamante is herbestemming tot woningbouw niet mogelijk met inachtneming van de monumentaanwijzing van met name het interieur. Het behoud van de typische schoolkenmerken, met lange gangen, bijzondere deuren of plinten, vloeren en kasten is bij opdeling van het pand in verschillende appartementen/woningen onmogelijk. Ook de duurzaamheidsopgave dwingt tot vergaande ingrepen, waarbij veel originele elementen simpelweg niet behouden kunnen blijven. Bovendien komen die beschreven interieurelementen binnen de private delen van de woningen te liggen en worden toekomstige eigenaren aldus geconfronteerd met beperkingen binnen hun woning, welke zij zonder monumentenvergunning niet kunnen opheffen. De school is na herbestemming niet publiek toegankelijk, zodat de monumentale waarden ook niet voor het publiek zichtbaar blijven.
- **Reactie:** een monumentaanwijzing betekent niet dat het gebouw 'op slot' zit. Er wordt bij een herontwikkeling een nauwkeuriger afweging gemaakt dan bij reguliere bouw, maar er is ruimte

voor aanpassingen om te komen tot woningen die voldoen aan de eisen van deze tijd. De huidige staat van het gebouw geeft geen aanleiding tot expliciete uitsluiting van bepaalde onderdelen uit de redengevende omschrijving. Voorts is het geen wettelijke eis dat een gebouw publiekelijk toegankelijk moet zijn voordat het kan worden aangewezen als monument.

- **21. Zienswijze:** Uw college mag dus niet te lichtvaardig over een monumentaanwijzing beslissen. Alleen als het algemeen belang van monumentbescherming zo zwaar weegt dat daarbij ingegrepen kan worden "achter de voordeur" is een monumentaanwijzing van het interieur van een woning gerechtvaardigd. In casu is in de redengevende omschrijving, noch in de motivering een zodanig belang te ontdekken.
- **Reactie:** de regelgeving voor monumenten binnen de gemeente Haarlem is van toepassing op interieur zowel als op het exterieur. Een aanwijzing als monument betreft het hele pand waarbij het duidelijk is dat niet alle onderdelen van een pand even beschermenswaardig zijn. Deze regelgeving is gelijk aan de regels voor de aanwijzing van rijksmonumenten.
- **22. Zienswijze:** Reclamante kan zich aldus iets voorstellen bij de wens om het pand in zijn stedenbouwkundige opzet te willen behouden. Behoud met alle kenmerken van een school, zowel van buiten, maar met name ook binnen, is niet gerechtvaardigd door de beschreven kenmerken en daaraan gekoppelde waarden. Het pakt voorts onevenredig uit voor de op handen zijnde herbestemming tot woningbouw; een herbestemming waar uw gemeente zich al 20 jaar geleden aan heeft gecommitteerd.
- **Reactie:** zie de reactie bij 21. De herbestemming wordt hierdoor niet belemmerd; wel wordt er zorgvuldig bekeken op welke wijze het gebouw het beste kan worden verbouwd tot woongebouw. De redengevende omschrijving is specifiek, maar dit heeft geen invloed op de regels; ook zonder uitvoerige omschrijving van het interieur is dit beschermd binnen het monumentenbeleid van de gemeente Haarlem. De gemeente houdt zich voorts aan de gemaakte afspraken om het gebouw te her-ontwikkelen tot woongebouw.
- **23. Zienswijze/ Conclusie.** Ik verzoek u dan ook om het ontwerpbesluit zodanig aan te passen dat op een juiste en kenbare wijze wordt gemotiveerd waarom bepaalde waarden aanwezig zijn en gelet op alle betrokken belangen, gaafheid, zeldzaamheid en bijzonderheid, zodanig zwaarwegend zijn dat aanwijzing als gemeentelijk monument in de rede ligt. Voorts dient de herbestemmingsopgave in de afweging te worden betrokken en dient het interieur gelet daarop niet onder de aanwijzing te vallen.
- **Reactie:** De redengevende omschrijving geldt als onderlegger voor deze aanwijzing. Een pand wordt in zijn geheel aangewezen als monument en bij concrete verbouwplannen worden mogelijke oplossingen gezocht indien er monumentale waarden in het geding zijn.

BELANGENAFWEGING

Voor de aanwijzing als gemeentelijk monument heeft de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit ons college positief geadviseerd en is akkoord gegaan met de redengevende omschrijving welke voor dit object is opgesteld door de gemeentelijke architectuurhistoricus.

Herbestemming van dit schoolgebouw naar een woonfunctie is binnen de architectuurhistorische visie zeer wel voorstelbaar in dit gebouw. Aan de hand van concrete verbouwingsplannen kan nader worden bezien op welke wijze het gebouw aangepast kan worden. Het college houdt zich hierbij aan het ingezette ontwikkelingstraject om het gebouw een toekomstbestendige en duurzame invulling te geven.

Namens eigenaren is in de zienswijzebrief onder meer aangeven niet apert tegen de aanwijzing als gemeentelijk monument te zijn. Men is van mening dat het heel wel mogelijk is dat na een zorgvuldige inventarisatie van kenmerken, onderdelen, en waarden geconcludeerd wordt dat het perceel het beschermen waard is.

Het college heeft zich laten adviseren door de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit welke een positief advies heeft gegeven over de redengevende omschrijving, welke is opgesteld door de gemeentelijke architectuurhistoricus. De redengevende omschrijving is op een zorgvuldige manier tot stand gekomen en biedt voor het college voldoende grondslag om tot aanwijzing tot gemeentelijk monument over te gaan. Daarbij is overwogen dat binnen de beschermde status als monument het ontwikkelen van het gebouw naar een andere toekomstige functie een zeer wel mogelijk is. Aan de hand van concrete verbouwplannen kan hieraan vorm worden gegeven.

BESLUIT

Gelet op het bovenstaande hebben wij op 14 april 2020 besloten, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3 van de Monumentenverordening 2013, het pand Planetenlaan 5 te Haarlem, kadastraal gelegen op het perceel met nummer 'STN01 D 1227 G 0', aan te wijzen als gemeentelijk monument met monumentennummer GM.59.0739.

TOELICHTING

Het doel van de Haarlemse Monumentenverordening en plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst is om waardevolle objecten van bouwkunst en archeologie van het Haarlemse erfgoed te behouden. De wettelijke bepalingen zijn erop gericht dat daarbij steeds het algemeen belang tegen het particulier belang wordt afgewogen. Het is dus niet zo dat aan het beschermd monument niets meer mag worden veranderd, maar wel dat voor iedere bouwkundige wijziging vergunning dient te worden gevraagd bij burgemeester en wethouders. Uiteraard zal bij de beoordeling van de wijzigingsplannen worden nagegaan of de monumentale waarden van het object niet worden aangetast. Wanneer uit de planvorming blijkt dat voldoende rekening is gehouden met

de monumentale waarden, kan op advies van de ARK een vergunning op grond van de monumentenverordening worden verleend.

Het college van burgemeester en wethouders van Haarlem,
Namens het college,

Mw. mr. H.H.T. de Boer
Manager afdeling Vergunningen Toezicht en Handhaving

Beroepsmogelijkheid

Als u het niet eens bent met het besluit kunt u beroep aantekenen bij de Arrondissementsrechtbank, sector Bestuursrecht, postbus 1621, 2003 BR Haarlem.

Het beroep moet binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief ingediend zijn.

Dit beroep moet ten minste de volgende gegevens bevatten

- uw naam en adres
- de verzenddatum van uw beroep
- het besluit waartegen u beroep aantekent
- de reden van uw beroep
- datum en handtekening

Het beroep schorst de werking van het besluit niet op. Hiertoe dient u een verzoek om voorlopige voorziening in te dienen bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank Haarlem, sector Bestuursrecht. Op basis van dit verzoek kan de werking van het besluit worden opgeschort. Voor een verzoek om voorlopige voorziening bent U griffierecht verschuldigd.